

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Об'єктивною тенденцією у сучасній економіці є поширення процесів інтеграції та інтернаціоналізації. Сучасні тенденції національної економіки обумовлюють швидкі зміни в діяльності вітчизняних підприємств. Трансформаційні процеси інституціонального середовища їх функціонування генерують небезпеки, загрози та ризики, що негативно впливають на стан економічної безпеки та потребують від менеджменту підприємств прийняття оперативних управлінських рішень практично у всіх сферах і видах діяльності.

У свою чергу, обмеження внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних підприємств змушує їх шукати нові ринки збуту продукції та нових партнерів. Відповідно, зростає зацікавленість суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності та виникає потреба захисту інтересів підприємства у процесах взаємодії на зовнішніх ринках, що обумовлює потребу у формуванні концептуальних та методологічних засад економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності.

Розуміння економічної безпеки ЗЕД підприємства спирається на концепти економічної безпеки та концепти економічної безпеки підприємства. Поняття економічної безпеки пройшло чимало переосмислень у зв'язку зі зміною умов зовнішнього середовища і з урахуванням факторів, які зумовлюють процеси управління. Вперше термін «економічна безпека» з'явився на Заході у зв'язку з загостренням проблеми обмеженості ресурсів [5]. Еволюція концептів економічної безпеки тривала, від визнання її на макрорівні складовою національної безпеки до охоплення поняттям безпеки мікро-, мезо- та макрорівнів із формування окремих підходів до її розуміння – захисного, ресурсного, конкурентного тощо.

Важливість економічної безпеки підприємства обумовлює потребу в управлінні нею [4]. Виділяють дві групи факторів, що впливають на економічну безпеку:

1. Зовнішні чи екзогенні (незалежні від діяльності підприємства);
2. Внутрішні чи ендегенні (залежні від діяльності підприємства).

У свою чергу зовнішні фактори поділяються на три підгрупи, а саме: соціально-економічні, ринкові та інші фактори, що залежать від специфіки підприємства. До внутрішніх відносять фактори зумовлені виробничою діяльністю, інвестиційною та фінансовою діяльністю.

З позиції ризик-менеджменту забезпечення економічної безпеки підприємства передбачає регулювання таких основних моментів: безпеки менеджменту і кадрів; безпеки культури; безпеки інформації і прийняття рішень; безпеки виробництва; юридичної безпеки; фінансової безпеки; безпеки проведення розвідки [3].

До головних складових економічної безпеки підприємства належать: політико-правова безпека; техніко-технологічна; ресурсна; екологічна; інтелектуальна; соціальна; інформаційна; силова; фінансова безпека; безпека праці [2].

Отже, економічна безпека підприємства є мірою гармонізації у часі і просторі економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних з ним суб'єктів зовнішнього середовища, що діють поза межами підприємства.

1. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2003. – № 39. – С. 351.

2. Варналій З. Проблеми та шляхи забезпечення економічної безпеки України / З. Варналій // Економіка і управління. – 2001. №1. – С.18-29.

3. Євдокимов Ф.І., Федорова Н.В. Оцінка економічної безпеки підприємства та її планування./ Ф.І. Євдокимов, Н.В. Федорова // Вісник технологічного університету Поділля. – 2000. - №4(4.2). – С.108-110.

4. Кириченко О. А. *Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання : монографія / О. А. Кириченко, В. С. Сідак, С. М. Лаптев та ін. – К. : УЕП «Крок», 2008. – 401 с.*

5. Коженевскі Л. *Управління безпекою // Актуальні проблеми економіки. – К.: НАУ, 2003. - №1(30). – С.147-154.*

Матусова О.М.

к. е. н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОГО МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ КИТАЮ

Сучасне функціонування країн в світовому господарстві свідчить про успішність тих з них, що вчасно звернули увагу на підтримку інновацій. Без інноваційної складової країна перетворюється на сировинний додаток до більш інноваційно розвинених країн, стає джерелом закупівлі сировини, дешевої робочої сили і доходу від ввезення готових товарів порівняно низької якості або технологічно застарілих в інноваційному господарстві. Останніми роками намітилася тенденція бурхливого розвитку інновацій в секторі малого і середнього бізнесу (МСБ). Значна кількість успішних стартапів змусила навіть великі компанії звернути увагу на значущість цього джерела інноваційних ідей.

Малий і середній бізнес відіграє важливу роль у забезпеченні стабільного функціонування як розвинених країн, так і країн з перехідною економікою, оскільки саме суб'єктам малого та середнього бізнесу характерні висока мобільність, гнучкість, швидкість переливу ресурсів відповідно до мінливого попиту, пристосування до кризових умов. Завдяки своїм специфічним функціям він здатен виступати дієвим інструментом стабілізації економічних процесів за рахунок можливості швидко освоювати інновації та забезпечувати прискорений кругообіг капіталу.

Малий і середній бізнес відіграє значну роль в розвитку економіки Китаю. Як зазначають експерти, китайському малому та середньому бізнесу притаманні всі головні функції малого підприємництва – забезпечення зайнятості, упровадження інновацій, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків, посилення ринкової конкурентної боротьби, забезпечення стабілізації економічних процесів. Відповідно до даних Національного бюро статистики Китаю у 2014 р. суб'єкти МСБ становили 99% від загальної кількості підприємств, створили 62% ВВП країни, забезпечили 51% податкових надходжень до державного бюджету і 80% зайнятості в містах [1].

Міністерство промисловості і інформаційних технологій Китаю визначає, що 65% нових патентів зареєстровано і 80% нових продуктів було створено саме в секторі МСБ [2].

Функціонуванню малого й середнього бізнесу на інноваційних засадах в приділяється неабияка увага з боку будь-якої країни. У Китаї розвиток бізнесу на інноваційних засадах проголошено на загальнодержавному рівні одним з інструментів підвищення конкурентоспроможності країни на світовому ринку та захоплення ринкової влади. Стимулювання інноваційного розвитку сектору МСБ здійснюється на підставі низки комплексних заходів:

1. Створення політики підтримки інноваційної підприємницької ініціативи та забезпечення становлення ринково-орієнтованої національної інноваційної системи. Національна інноваційна система складається із сервісних (науково-дослідні інститути, інжинірингові центри) і виробничих центрів, технологічних консультативних організацій, ринків з обміну технологіями та платформи інноваційного супроводження бізнесу. Головними напрямками політики інноваційної підтримки є стимулювання інвестицій в інноваційні технології, забезпечення підвищення рівня комерціалізації інновацій і цільові державні закупівлі вітчизняних інноваційних досягнень і розробок.